SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. CI. No. 50. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, MARCH 16, 1994. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 16-го БЕРЕЗНЯ 1994. Ч. 50. РІК CI.

Л. КРАВЧУК РОЗПОВІВ ПРО РЕЗУЛЬТАТИ ПЕРЕГОВОРІВ ЗСА

Київ (Р. Руденко). — У п'ятницю, 11-го березня, Президент України Леонід Кравчук дав пресову конференцію для закордонних і українських представників преси, під час якої поінформував про наслідки офіційної візити до ЗСА 3—7-го березня.

Візиту Л. Кравчук окреслив як логічне завершення надзвичайно важливого етапу в розвитку відносин між обома країнами. Крім фінансової допомоги, З'єднані Стейти Америки взяли на себе зобов'язання впливати на країни „великої сімки", інвестувати в українську економіку.

Президент Л. Кравчук

На запитання, чи підуть надані Україні гроші для розрахунків за газ, Президент відповів, що кредити не надається для того, щоб покривати борги. Л. Кравчук також сказав, що Україна ні за яких умов не погодиться віддати Росії контрольний пакет акцій газової промисловости як сплату боргів. „Контрольний пакет повинна мати українська сторона, іншого не може бути", — заявив Л. Кравчук.

Щодо вивезення ядерних боєголовок і компенсації за них, Президент сказав, що 60 боєзарядів уже вивезено і до кінця травня буде вивезено ще 200, а компенсація за них має надійти в конкретно визначені терміни. Якщо ж російська сторона не дотримуватиметься цих конкретних умов, то і вивезення ядерних боєголовок з України буде припинено. Однак є певність, що сторони дотримаються підписаних тристоронніх угод. І Росія, і ЗСА надання Україні гарантій у вигляді документу пов'язують з ратифікацією договору про нерозповсюдження ядерної зброї, — сказав Л. Кравчук.

На запитання, які аргументи наводив Президент України, щоб переконати американську сторону вкладати інвестиції в українську економіку, Президент Кравчук відповів, що хоча про політичну і економічну стабільність говорити ще рано, але незаперечним фактом є те, що Україна вибороа незалежність демократичним шляхом та здійснює реформи без пролиття крови. Такі ознаки стабільности він навів під час переговорів з американськими партнерами, „хоч вони й самі це добре знають".

Далі Президент Кравчук заувважив, що з економічної кризи Україна може вийти тільки тоді, коли вироблятиме конкурентноздатну продукцію, і така продукція вже з'явилася. Наприклад, український літак АН-70 не має подібного в світі і ним зацікавилися в різних країнах. Крім того, під час зустрічі в Пентаґоні обговорено можливість співпраці України, ЗСА і Франції в галузі космічної техніки, оскільки в Україні добре поставлено будівництво як самих ракет, так і систем керівництва ними. Переговори з цього питання продовжаться. Тобто, є колосальні сировини, що надходили з інших держав. Ціни на енерґію зросли в тисячі разів, тому Україна потрапила в тяжку ситуацію, коли треба все реформувати і пробити для себе шлях на ринки Европи й Америки. Під час офіційних переговорів у ЗСА „намітилися позитивні зрушення у настанові до України у всіх сферах", — підсумував Президент України, додавши, що цьому сприяла послідовна і поміркована політика України під час діялогу з Росією і ЗСА.

Щодо заяв про свою неучасть у президентських виборах Л. Кравчук пояснив, що новообраний парлямент може не встигнути зформувати новий Кабінет Міністрів та ухвалити конституцію, де будуть чітко визначені уповноваження законодавчої і виконавчої влад. Як за таких умов ще й Президент піде на вибори, то може створитися вакуум влади, тому варто відсунути вибори Президента і депутатів до місцевих рад на пізніший час, коли будуть ухвалені відповідні закони і обраний новий Уряд.

УНС І „ФРІДОМ ГАВЗ" ВЕДУТЬ ОСВІДОМЛЮЮЧУ АКЦІЮ

Джерзі Сіті, Н. Дж. (О. К.). — Головний Екзекутивний Комітет Українського Народного Союзу спільно із американською неприбутковою організацією „Фрідом Гавз" розпочав з місяцем лютим широку акцію освідомлення молодших віком голосуючих громадян України при допомозі студентів установ вищої освіти молодечих організацій.

Як відомо, важка економічна ситуація в Україні викликує тепер помітне збайдужіння до політичних проблем, а з тим і до близьких вже виборів до Верховної Ради. Це збайдужіння переходить вже на справжню епідемічну хворобу і тому вимагало негайної дії зі сторони таких чинників, які можуть допомогти людськими і матеріяльними засобами.

В першу чергу важливе є тепер переконати молодих виборців, щоб вони віддали свої голоси у виборах до Верховної Ради в дні 27-го березня. Як вказують опити зроблені в останньому часі, тільки 12 відс. громадян України у віці між 20 і 40 років є зацікавлені та активні в політичному житті.

Щоби тому запобігти і щоб число голосуючих молодих людей було якнайбільше Головна Екзекутива УНС на пропозицію „Фрідом Гавз", яка є неприбутковою організацією для оборони людських прав, рішила допомогти в освідомлюючій акції в Україні. На ту ціль призначено із каси УНС 57,000 дол., що дотепер дозволило заанґажувати 420 студентів з різних областей та розпочати енерґійну акцію освідомлення молодих людей та заохочення їх до голосування.

УНС від початків свого існування завжди закликав своє членство брати активну участь у політичному житті ЗСА і Канади та йому у цьому допомагав. Однак УНС ніколи не підтримував окремі партії, чи кандидатів політичних партій на різні пости. Так і тепер УНС не має на увазі, ані леґально йому не дозволено вмішуватися до виборів в Україні, а може лише заохочувати громадян України, щоби вони виконали свій громадський обов'язок і брали активну участь у парляментарних виборах, а відтак і президентських.

Тому теперішня акція заохочування громадян України молодшого покоління до голосування і обтрясення з байдужности до вислідy виборів є справжнім патріотичним обов'язком, що йде по лінії завдань УНС та цілої української діяспори.

Розпочата акція разом із членами „Фрідом Гавз" вже йде повною парою, а її координатором в Києві є Люба Шара.

Бюро в Києві має вже також дорадників із Заходу, а добровольці — студенти роз'їзджають по поодиноких областях із відповідним пропаґандивним матеріялом, транспарантами, летючками тощо. В Києві відбулося 24-го лютого концерт „рок" музики, а в Луганську 5-го березня великий молодечий концерт із 1,000 учасниками.

Розпочата вже з великим успіхом акція є спрямована на скоординовання непартійної програми, щоб скріпити демократичних кандидатів. Вона переводиться у співпраці із трьома незалежними демократичними організаціями — це Центром Незалежних Політичних Досліджень, „Інобізнес" і „Демократичними Ініціятивами". Зі сторони української молоді співпрацюють в акції студентські організації України, молодечі організації та інші.

Студенти виготовили ряд летючок з відповідним заохочуючим текстом, наприклад, „Виборча скринька це щілина, через яку буде пролазити номенклятура. Голосуючи, ти закриваєш їм шлях до влади. „ПРОСТО ГОЛОСУЙ!", або „У них є все — влада і гроші, у тебе — тільки твої 20 років".

Відвідини Китаю В. Кристофером не принесли користи

Пекін, Китай. — Візита в Китай державного секретаря ЗСА Воррена Кристофера не дала позитивних результатів. У неділю, 13-го березня, в Домі народних зборів, де відбувається черговий з'їзд Китайських народних зборів (вищий законодавчий орган країни), В. Кристофер зустрівся з головою Китайської Народної Республіки Жіянґ Земіньом. Оба лідери підкреслили важливість двосторонніх відносин і їх дальший розвиток. Ж. Земінь підкреслив, що суперечності в деяких питаннях не повинні стояти на перешкоді до дальшого розвитку економічних і політичних зв'язків.

Політичні коментатори називають ці переговори „доброю міною при поганій грі". Західня преса підкреслює, що перша візита в Пекін від часу подій на площі Тіянаньмень високопоставленого американського дипломата пройшла досить напружено і переговори з китайськими керівниками нічого не дали. Державний секретар намагався добитися від Пекіну згоди на деякі полегші щодо прав людини і демократизації суспільства в обмін на обіцянку продовжити статус найбільш фаворизованої країни в торгівлі. Цей статус гарантує китайським товарам найнижчі мита оплати. Однак Кристофер переконався, що китайські керівники не бажають іти на поступки.

У суботу, 12-го березня, на переговорах Кристофера з китайським міністром закордонних справ Кіян Кіченем китайська сторона висловила незадоволення діяльністю американських дипломатів, яка йде врозріз з їх статусом. Китай висловив протест проти лютневої зустрічі заступника державного секретаря Джана Шаттака, який відвідав Пекін в рамках підготови візити Кристофера, з китайським дисидентом Вей Шінсеном. Дж. Шаттак таємно зустрівся з Шінсеном у квартирі одного з працівників американської амбасади. На думку Пекіну, такі контакти дипломата зі „злочинцем" приносять шкоду американським відносинам.

В. Кристофер відкинув обвинувачення і заявив, що американські дипломати не визнають таких обмежень і будуть зустрічатися з громадянами тих країн, де вони перебувають, на свій розсуд.

Напередодні візити Кристофера в Китай китайська поліція затримала кілька десятків правозахисників, щоб не дати їм можливости зустрітися з американськими дипломатами.

Спроба Кристофера добитися китайських поступок шляхом натиску провалилася. На цей раз американські погрози викликали зворотню реакцію. Представник китайського міністерства закордонних справ сказав, що від санкцій, які ведуть до зменшення торговельного обороту, в першу чергу потерплять американські промисловці.

„ВЕЛИКА СІМКА" ОБГОВОРЮЄ ПРОБЛЕМИ БЕЗРОБІТТЯ

Дітройт. — У понеділок, 14-го березня, тут почалася дводенна конференція „великої сімки" — сімох промислово розвинутих демократичних країн — Великобританії, Німеччини, Італії, Канади, ЗСА, Франції і Японії. На порядку денному конференції: боротьба з безробіттям, створення нових місць праці тощо.

У понеділок рано до учасників конференції — міністрів фінансів, праці і економіки звернувся з промовою президент ЗСА Билл Клінтон. „Ми починаємо сьогодні серйозну розмову про економічний добробут народів усіх країн, — сказав він. — Це важлива і давно очікувана зустріч".

Президент ЗСА визнав, що країни „великої сімки" мають різні проблеми: европейські — велике безробіття, ЗСА — проблему створення високооплачуваних місць праці. Але, на думку Клінтона, вся сім країн можуть вирішувати проблеми спільно: „Я просив учасників конференції скласти докупи їх досвід, ідеї, енерґію для вирішення великої проблеми нашої ери — проблеми безробіття. Поодинці ніхто з нас не знайде відповіді на всі питання".

Клінтон сказав також, що Европа і Японія можуть зробити більше для закінчення світової рецесії шляхом стимулювання внутрішньої економіки. З'єднані Стейти, підкреслив він, роблять зусилля для зменшення бюджетного дефіциту з метою боротьби, зокрема, зі світовою рецесією. „Ми повинні обговорювати свої проблеми відкрито. Якщо ми будемо відкрито говорити про них, ми допоможемо людям перебороти страх перед змінами", — сказав Президент.

Перед виступом Клінтон сказав журналістам, що хоче запропонувати учасникам наради нову стратегію вирішення проблеми зайнятости. Однак під час виступу він не запропонував ніяких нових ідей.

Економічні спостерігачі підкреслюють, що ЗСА не мають що переймати від Европи у справі створення нових місць праці. Деякі економісти називають Америку „машиною для створення місць праці". Однак у ЗСА знижуються добре оплачувані місця праці на виробництві. Американські компанії вважають більш вигідним розміщувати замовлення і відкривати компанії в Азії і Південній Америці, де праця дешевша.

Члени Президії Секретаріяту СКУ зустрілись з Л. Кравчуком

Ню Йорк (СКУ). — В суботу, 5-го березня ц. р., тут — в приміщенні нововідкритого генерального консуляту України відбулася зустріч представників Президії Секретаріяту СКУ з Президентом України Леонідом Кравчуком. На зустрічі, крім Президента, присутні були міністер закордонних справ Анатолій Зленко, голова Української Світової Координаційної Ради Іван Драч, радник Президента Антін Бутейко та генеральний консул України в Ню Йорку Віктор Крижанівський. Членами делеґації СКУ були: д-р Дмитро Ціпивник — президент, інж. Ярослав Соколик — генеральний секретар, д-р Аскольд Лозинський — заступник президента в ЗСА і голова УККА, Уляна Дячук — член Президії Секретаріяту СКУ і голова УАКР, та д-р Сетпан Ворох, голова Фундації Підтримки Дипломатичних Місій України.

Президія СКУ підготовила відповідний меморандум для Президента в якому подано ряд справ, які цікавлять, як і теж тривожать українців у діяспорі: зовнішня політика України, економіка, СНД, Чорноморська фльота, Крим, безпека України, вибори до ВР, порушення правопорядку, Рік Української Родини, поворот українців на батьківщину, українці в суміжних державах, західня діяспора та допомога Україні.

З огляду на обмежений час зустрічі порушено тільки важливіші точки меморандуму. Президент вповні піддержує Рік Української Родини, прошолошений СКУ, і є можливим, що всі українці в Україні та за кордоном в той сам час відзначать цю важливу дату. Л. Кравчук високо оцінює допомогу для дипломатичних представників України. Порушено справу координації дій з Міністерством Закордонних Справ.

Особливу увагу приділено економічним проблемам України та находячим виборам до Верховної Ради. Президент Л. Кравчук погодився, щоб СКУ мав своїх офіційних спостерігачів під час виборів до Верховної Ради.

КОНЦЕРТ НЕ ВІДБУВСЯ

Як повідомляють з Головної Канцелярії УНСоюзу, ювілейний концерт з нагоди 100-ліття УНСоюзу, який мав бути повторений у Філядельфії в неділю, 13-го березня ц. р., з незалежних від організаторів причин не відбувся.

Відбулися збори Дітройтської Округи УНС

Воррен, Миш. (З. Василькевич). — Загальні збори цієї одної з найбільших Округ УНСоюзу відбулися у неділю, 13-го лютого ц. р., у приміщенні домівки СУА у Воррені, Миш. Збори відкрив о год. 3-ій по полудні голова Округи д-р Олександер Серафин. Він привітав присутніх 29 осіб і ствердив правосильність зборів. Голова поінформував, що через снігові і погану погоду представники Головного Уряду не могли приїхати. Після прийняття порядку нарад однохвилинною мовчанкою вшановано пам'ять померлих у минулому році членів Округи. До Президії вибрано такі особи: предсідник д-р О. Серафин, заступники — І. Прийма і Я. Базюк, секретар — Р. Лазарчук. Опісля секретар Р. Лазарчук відчитав протокол минулорічних Загальних зборів, який прийнято без змін.

За Управу перший звітував голова. Праця концентрувалася на координації Відділів. Він коментував, що причиною виконання лише 50 відсотків квоти була правдоподібно частина Відділів, які є або малочисельні, або майже неактивні. Зате є Відділи, яких секретарі є часто першунами у придбанні членства, або є одними з перших. Крім шістьох засідань Управи відбуто спільно з кредитівкою „Самопоміч" семінар про планування майна та ощадности на податках при завіщаннях. Літом відбуто пікнік активу Округи на оселі „Діброва". Пороблено прелімінарні плани для відзначення 100-ліття УНСоюзу. Сам голова брав участь у конференції братських союзів Мишиґену, у якій вибрано його до Управи цієї організації. Вкінці подякував усім членам і членам Управи за гарну співпрацю.

Опісля секретар Р. Лазарчук подав вичерпний звіт про його працю. Касир Я.

(Закінчення на стор. 3)

В АМЕРИЦІ

НОВИХ ВИСОКОПЛАТНИХ позицій стає чимраз менше на світовому ринку праці і це турбує не тільки ЗСА, але й уряди інших держав, які побоюються, що це може стати постійним явищем. Щоб спільно цьому якось запобігти, Уряд президента Билла Клінтона скликає до Дітройту міністрів фінансів і праці з країн „великої сімки" індустріяльних демократій. Це вперше на конференції „сімки" є присутніми міністри праці, бо в минулому тільки голови держав і міністри фінансів зустрічалися для полагодження міжнародних фінансових тариф і відсотків.

ВИСТУПАЮЧИ МИНУЛОЇ п'ятниці, 11-го березня, в Палаті Репрезентантів асистент секретаря оборони ЗСА Картер сказав, що Україна, Білорусь і Казахстан досі відправили 400 ядерних боєголовок стратегічних ракет, які були націлені на ЗСА. За його словами при сприянні з боку ЗСА Україна цими днями відправила 60 боєголовок до Росії для демонтажу. „Ми зі задоволенням стверджуємо, що досягнуто такого успіху, про який не можна було навіть мріяти всього рік тому".

ПОЗИЧКОВІ ВІДСОТКИ зросли на цілий відсоток впродовж останніх п'яти місяців і це почало відчуватися у загальній екомомічній ситуації країни. Це в першу чергу спонвільнило перефінансування мортґеджів і значно зменшило запотребування на позички. Економісти уважають, що цей зріст відсотків є першою стадією економічного сповільнення.

УРЯДОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ виказали, що канадський дослідник пофальшував дані дослідів, щодо пістряка грудей у жінок. Це в свою чергу змінило систему лікування цієї недуги, вказуючи неконечність видалення молочної залози (мастектомії) для того, щоб запобігти розповсюдженню пістряка. Спеціялісти хвороби пістряка грудей, щоб запобігти загальній паніці, переконують, що досліди цілої ділянки ще не закінчені тому не можна брати цього за остаточну правду.

ВИСТУПАЮЧИ ПЕРЕД Сенатською комісією в справах розвідки, директор Сі-Ай-Ей Джеймс Вулсі сказав, що у зв'язку з арештом працівника Сі-Ай-Ей Олдрічем Еймсом, який виявився московським шпигуном, буде створено спеціяльну комісію експертів. Вона проаналізує працю тих відділів контррозвідки і внутрішньої безпеки Сі-Ай-Ей, які не змогли вчасно викрити О. Еймса. Голова Комісії в справах розвідки сенатор-демократ з Арізони Денніс ДеКонсіні, коментуючи виступ Д. Вулсі, сказав, що назріла потреба відверто говорити про головну проблему — про постійні незгоди між Сі-Ай-Ей і ФБІ, які надщерблюють ефективність обох установ.

АСТРОНАВТ ЕНДРЮ АЛЛЕН, один з п'яти членів залоги космічного корабля багаторазово використання „Коломбія", прийняв поздоровлення від своїх колеґ з нагоди присвоєння йому чину підполковника військово-морських сил ЗСА. Командир залоги Джан Каспер пришпилив на пагони Алленові „срібну дубову гілку" — знак ранги лейтенанта-полковника.

У СВІТІ

ПАРЛЯМЕНТ СЛОВАЧЧИНИ висловив недовір'я урядові прем'єр-міністра Владіміра Мечіяра. Період його урядування пов'язаний з політичним і господарським паралічем країни. В. Мечіяра вже раз позбавляли влади — в квітні 1991 року, тобто за два роки до того, як Чехо-Словаччина перестала бути об'єднаною державою. На пост керівника уряду він вернувся у висліді успішних для його партії виборів. Президент республіки Міхал Ковач невдовзі призначить нового прем'єра, однак політичні незгоди у словацькій спільноті унеможливлюють створення стабільного уряду. Протиставляючи себе парляментові, В. Мечіяр зібрав 420,000 підписів виборців, необхідних для проведення надзвичайних парляментарних виборів. Згідно з конституцією, президент повинен провести відповідний референдум протягом 30 днів.

МОСКОВСЬКІ ГАЗЕТИ інформують, що неґативну реакцію президента Боріса Єльцина на зустріч колишнього американського президента Ричарда Ніксона з представниками російської опозиції несподівано підтримав лідер опозиції, голова Ліберально-демократичної партії Владімір Жириновський. Виступаючи перед журналістами в Державній думі, він сказав, що під час свого президентства Р. Ніксон домагався занепаду російської потуги. „З'єднані Стейти майже проголосили 'імпічмент' Ніксонові, а сьогодні 'імпічмент' йому проголошує Росія", — сказав В. Жириновський.

РАДИКАЛЬНА ПАЛЕСТИНСЬКА група Гамас розповсюдила в смузі Гази листівку такого змісту: „Іслям є єдиним законним представником палестинського народу. Живе свідчення цьому — Рашід Баз, син ісляму, який з допомогою зброї вигнав чортячі душі з жидів в Брукліні". Як відомо, Р. Баз є ливанським еміґрантом, який 1-го березня цього року обстріляв на Бруклинському мості автобус з 15 жидами-гасидами, вбивши одного і поранивши трьох з них. В листівці підкреслюється, що Р. Баз мстив за кровопролиття, здійснене недавно в Гевроні вихідцем з Бруклину Барухом Ґолдстейном.

ВЖЕ ТРЕТІЙ РАЗ за останні декілька днів бойовики Ірляндської республіканської армії обстріляли з мінометів лондонське міжнародне летовище Гітров. На щастя, ще жодна міна, впавши на злітне поле, не вибухнула. „Неможливо уявити, що станеться, якщо міна вцілить в аеробус, в якому сидить 300—350 пасажирів, — сказав полковник поліції Енді Джонс. — Якщо обстріли продовжаться, треба буде викликати спеціяльні військові підрозділи для охорони летовища". Спостерігачі годяться в тім, що неминучим вислідом обстрілів буде зменшення туризму, який є важливим джерелом надходження в англійську касу закордонної валюти.

У РИЗІ, СТОЛИЦІ Латвії, відбулася масова демонстрація протесту проти збереження на території республіки російського радіольокатора. Її організував Народний фронт Латвії за день перед литовсько-російськими переговорами, які почалися в понеділок, 14-го березня.

КАМБОДЖІЙСЬКИЙ ЛІДЕР Нородом Сіганук, який тепер перебуває на лікуванні в Китаї, заявив, що на території Камбоджі замасковано до 10 мільйонів мін і для їхнього знешкодження, при теперішніх темпах, треба буде 600 літ. Кожного місяця від вибухів мін гине до 600 осіб — у висліді в країні налічується 40,000 безногих інвалідів. За їхньою кількістю Камбоджа займає перше місце у світі: один інвалід на кожні 236 мешканців країни.

ЦИМИ ДНЯМИ на тельавівській фондовій біржі прийшло нове зниження курсів акцій — після того, як стало відомо, що поліція заарештувала високопоставлених чиновників ізраїльського банку за біржові махінації.

SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holydays by the Ukrainian National Association, Inc at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні
(202) 347-UNAW, (202) 347-8631 (факс)

Postmaster: Send adress changes to
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку $22.00, на 3 місяці $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси $1.00
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали. Незамовлені матеріали повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою.
За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

У Німеччині також неспокій

Від кінця Другої світової війни мировим договором у Потсдамі 1945 року Німеччина належала до найспокійніших і найтривкіших демократичних країн світу. Економічну кризу переборола „німецьким чудом", до якого найвидатніше причинилася Америка, — очистивши з руїн німецькі міста, а відбудували їх німці, характеристичними рисами яких є організована роботящість, солідарність, замилування у чистоті будинків і крамниць. 12-річний період володіння Адольфа Гітлера, включно із спричиненням ними катастрофи Другої світової війни, — це чорна пляма новітньої історії Німеччини, якої соромляться всі чесні німці. Але минувся час такої блискучої розбудови промислу у Німеччині, що треба було спроваджувати головно з Балкану й Італії сезонових робітників і минувся час, коли Німеччина заповнювала власні проріджені війною ряди надзвичайно ліберальним іміґраційним законом з приспішеною процедурою отримування державного ґромадянства.

Як на іронію долі — з'єднання двох частин поділеної Німеччини після упадку Берлінського муру і банкрутства комунізму у східніх шести сателітних державах — після короткого первісного тріюмфу приспорило Федеративній Німецькій Республіці — багато турбот. Настало безробіття. Здобуття від Михаїла Ґорбачова дозволу на з'єднання і переведення учорашньої комуністичної Східньої Німеччини на систему вільного ринку коштувало Німеччину такі велетенські суми гроша, що вона перестала бути — поруч Японії — найбагатшою країною у світі. По всій Німеччині покотилася хвиля демонстрацій проти натуралізованих чужинецьких громадян і несподівано появився рух „неонацистів", що захоплював молодь, яка не знала дійсного нацизму.

На такому тлі померкла надзвичайна популярність канцлера Гельмута Коля, який урядує від 1982 року та якого дехто ставив уже поруч „залізного канцлера" Отта фон Бісмарка, який з'єдинив самостійні королівства і князівства в автономні „краї" (лендер) Федеративної Німеччини та поруч Конрада Аденаура, який закінчив смертельну ворожнечу із Францією договором приязні з Шарлем де Ґолем. Гельмут Коль підніс престиж Німеччини до рівня „великої сімки" — найбільш упромисловлених країн світу, з'єдинив Німеччину і став насправді одним з найвидатніших державних мужів міжнародного світу. Але тепер публічні опити в Німеччині некорисні для Гельмута Коля. Найбільшим фаворитом німецького суспільства став несподівано соціял-демократ Рудольф Шарпінґ, прем'єр-міністер Надренії,

На цю тему появилася у „Ню Йорк Таймсі" з 8-го березня ц. р. дуже цікава широка кореспонденція із все ще столиці Німеччини Бонну. Її автор признає, що по суті нема поважних ідеологічно програмових різниць між християнським демократом Гельмутом Колем і соціялдемократом Рудольфом Шарпінґом, — паралеля ідеологічно майже тотожних голови Української Соціял-Демократичної Партії Володимира Старосольського і голови Українського Національного Об'єднання Дмитра Левицького під польською займанщиною між двома світовими війнами.

Але, читаємо, нема виглядів на коаліційний уряд, бо, мабуть, Рудольф Шарпінґ сподівається перемоги у парляментарних виборах у жовтні ц. р. А втім, німці, протилежно до американців, менше дивляться на особу кандидата — більше на партію, яку він репрезентує. І коли канцлером Німеччини був соціял-демократ Віллі Брандт — він був не меншим ворогом комунізму, як Гельмут Коль. Зміна уряду в Німеччині не захитає тамтешньої демократії, ворожої і комунізмові, і нацизмові. Німці переборять теперішній неспокій, переборять економічну кризу, а залишаться могутньою стабільною державою без уваги на те, чи канцлером залишиться Гельмут Коль — чи прийде Рудольф Шарпінґ.

Микола Руденко

ПЕРЕД ВИБОРАМИ ПАРЛЯМЕНТУ

В Україні триває суворе й болісне ліплення незалежної держави. Її виліплює народ із самого себе — отож не дивно, що це відбувається не без стогону й скарг, не без помилок і непорозумінь. Звичайно, українську самостійну державу можна було б витворити зусиллями групи людей, ба навіть однієї вольової людини, не втягуючи в процес державотворення широких верств народу. То чи була б це демократична держава? Група людей породила б олігархію, одна вольова людина — диктатуру. І тільки участь цілого народу в державотворенні гарантує справжню демократію.

З саме з цих позицій належить розглядати вибори нового парляменту, які відбудуться 27-го березня. Тільки Бог здатний врятувати нас від тяжкої невдачі на цих виборах. Маю на увазі виборчий закон, який свідомо розрахований на те, щоб нового парляменту взагалі не можна було обрати. А якщо станеться диво і парлямент буде обрано, то склад його виявиться таким хаотичним, що він буде непрацездатним. Це вже видно сьогодні і саме тому Президент Л. Кравчук іще не вирішив чи бальотуватиметься він під час президентських виборів, що мають відбутися в червні.

Л. Кравчук вимагає, аби були твердо окреслені права та обов'язки нового Президента України іще до виборів. Слід вирішити ось що: залишиться Президент главою виконавчої влади, як це є сьогодні, чи тільки виконуватиме функції глави держави? При непрацездатному парляменті усунення Президента від керівництва виконавчою владою наражає нашу державу на нові небезпеки, може навіть призвести до її поглинення північним сусідом.

У чому тут справа? Ось у чому. В законі про вибори органів місцевої влади передбачено скасування посад представників Президента в областях і районах. І це дуже добре — з двовладдям буде покінчено, всенародно обрані голови місцевих рад будуть підпорядковані Кабінетові Міністрів. Але ж ось питання: кому буде підпорядкований Кабінет Міністрів? Якщо Президентові — матимемо президентську республіку; якщо Верховній Раді — держава наша стане парляментською.

У попередній статті, розглядаючи закон про вибори місцевих органів влади, я відзначав: за внутрішньою логікою згаданого закону ми маємо прийти до парляментських форм державности. Я позитивно оцінив такі можливості, але тоді я ще повністю не міг оцінити, яку міну закладено під новий парлямент.

Власне, це навіть не одна міна — їх одразу дві. Розглянемо першу. Її замасковано в нормі голосів, поданих виборцями при повторному голосуванні. Нерідко складається так, що жоден з кандидатів якоїсь виборчої округи не набирає понад 50% голосів від загальної кількости тих, хто бере участь у виборах У цьому разі провадиться повторний тур виборів, де змагаються між собою два кандидати, котрі набрали найбільше голосів.

Давно перевірено: на повторні вибори приходить значно менше виборців, ніж на основні. Повторні відбудуться в квітні, коли весь народ, аби врятуватися від голоду, садитиме картоплю. Отож ясно, що на вибори прийде дуже мало людей. Було б логічно в другому турі вирішувати долю кандидатів простою більшістю голосів. Але ж ні! Компартійна більшість Верховної Ради й на другий тур нав'язала норму голосів, нижче від якої кандидат не вважається обраним. Як і першого разу, вона не може бути менша, ніж 25% від загальної кількости виборців даної округи. Та для повторного голосування це надмірна вимога. До того ж ідеться про кандидатів, котрі вже пройшли всенародний фільтр.

Іван Плющ, прагнучи скасування цієї норми, сім разів домагався, аби депутати Верховної Ради переголосували, але комуністи, зблькувавшись із російськими шовіністами, кожного разу провалювали його пропозицію. Тоді Плющ запропонував вдатися до поіменного голосування, аби виявити, хто з депутатів цілком свідомо готує для України велике лихо безвладдя. Але й ця його пропозиція більшістю голосів була відхилена. Руйнівники української держави не бажали, щоб народові стали відомі їхні імена.

Друга міна ось де. Під виглядом боротьби за найширшу демократію та ж сама сила домоглася, аби кандидатів у депутати Верховної Ради висували майже за такими кількісними показниками, за якими прийнято висувати в місцеві органи. Йдеться ось про що: свого кандидата має право висунути кожен трудовий колектив, який налічує 500 осіб. А щоб його прізвище було вписано до виборчого бюлетеня, кандидат має зібрати лишень 300 підписів. За такими нормами годиться обирати Районну чи Міську раду, але ж не Верховну! Ба, навіть не Обласну.

І ось тепер склалося парадоксальна ситуація: позірно якнайширша демократія на практиці перетворилася у свою протилежність. Збігають останні передвиборчі дні, а народ усе ще не знає, кого він буде обирати. Відбувається це тому, що списки кандидатів, допущених до виборів, надто великі: від 12 до 30 осіб на одне місце. Порівняно легко обрати кращого із чотирьох-п'ятьох кандидатів, але як його обрати із 20—30 осіб? Практично перед виборцями постають лише прізвища, а не люди.

Тим часом уже ясно, що серед кандидатів багато елементарно неосвічених або налаштованих вороже щодо української держави. Це стало ясно тоді, коли кандидатом у депутати почали надавати телевізійний екран. Пройшла через телевізію невелика частка кандидатів, але загальна картина відкрилася: український народ увесь мав би складатися із досвідчених політиків, аби із такої маси випадкових людей обрати достойних професіоналів.

Продовження буде

Степан Яворський

Вісті з Оттави

У вівторок, 22-го лютого ц. р., Польський науковий інститут в Канаді влаштував доповідь амбасадора Польщі в Канаді, Тадеуша Дієма, на тему: „Біжучі аспекти польської закордонної політики".

У майже одногодинній доповіді амбасадор Дієм часто згадував про взаємини Польщі з Україною. Як під час доповіді, так і під час дискусії він позитивно говорив про польсько-українські взаємини. Він кілька разів підкреслював, що в інтересі Польщі є сильна, незалежна Україна та що уряд Польщі вповні підтримує цю незалежність. Після доповіді амбасадор Дієм підтвердив у приватній розмові, що польський уряд бажає мати Україну як сильного сусіда, та що він готовий співпрацювати з українським Урядом.

Амбасадор Дієм відмітив, що в польському сеймі є представник української меншини, Мирослав Чех, який активно допомагає в процесі розвитку прихильних взаємин між Польщею та Україною.

• • •

Інститут Центральної і Східньої Европи Карлтонського університету в Оттаві, спільно з місцевим Товариством Українських Канадських Професіоналістів і Підприємців, влаштував чергову річну меморіяльну лекцію ім. Івана Франка 4-го березня ц. р. Цим разом доповідачем на цій лекції був амбасадор України в Канаді, Віктор Батюк.

Амбасадора представив д-р Роман Веретельник. Темою доповіді В. Батюка було: „Закордонна політика України". В своїй доповіді, яку він виголосив доброю англійською мовою, амбасадор згадав, що до розпаду Совєтського Союзу Україна, всупереч цьому, що вона була однією з основниць Організації Об'єднаних Націй, не мала своєї незалежної закордонної політики. В той час Україна вірно виконувала вказівки Москви. Лише в половині 1990 року, після відносно демократичних виборів до верховної Ради України, почала формуватися самостійна закордонна політика українського Уряду. Вона була побудована на принципах пошанування прав людини, плюреалістичного суспільства і плюралістичної економіки, яка мала пізніше перетворитись в ринкову економіку. Україна тоді також заявила, що вона не має бажання бути ядерною державою. Практично, закордонну політику Україна впровадила лише після проголошення акту самостійности, 24-го серпня 1994 року і після референдуму 1-го грудня того ж року. Амбасадор згадав про початкові труднощі та про прагматичні цілі української закордонної політики. Її головним завданням було отримати загальне визнання її державности, встановлення дипломатичних взаємин, оформлення дипломатичної служби і збереження державної недоторканости в межах, які Україна унаслідувала після розпаду СССР. Амбасадор підкреслив, що Україна не має територіяльних претенсій до своїх сусідів і, одночасно, відкидає всякі претенсії з їхнього боку.

Далі амбасадор Батюк сказав, що внутрішня політика України відносно національних меншин базується на принципах рівности і свободи. Тому Україна уникнула міжетнічних конфліктів, які мали місце в інших державах колишнього Совєтського Союзу.

Закордонна політика України є відвертою, сказав доповідач. Держава шукає співпраці з усіми зацікавленими країнами і старається оминути залежности від якої небудь однієї або групи держав. Україна розвиває свої взаємини з іншими державами на підставі свобідного вибору, взаємної пошани, рівних прав і невмішування у внутрішні справи окремих держав. Україна не вважає ніяку державу своїм ворогом і відкидає війну як засіб державної політики. Лише на випадок аґресії з боку ворога Україна визнає право вживати збройні сили. Вона також визнає міжнародний мир і безпеку як загальну цінність і прагне запевнити свою власну безпеку в рамках міжнародної домовлености.

Доповідач підкреслив, що Україна виконує свої міжнародні зобов'язання та що вона є проти присутности чужих військ на територіях незалежних держав без їхньої згоди. Україна бере участь в акції Об'єднаних Націй в Боснії.

Опісля доповідач зупинився над проблемою взаємин України з Росією, яка, незважаючи на мирні заяви, культивує надалі політику імперського напрямку. Росія перебрала усі маєтки колишнього Совєтського Союзу і відмовляється віддати будь-яку частину колишнім членам того Союзу. Росія проголосила так званий нульовий варіянт розрахувань за майно і борги колишнього Совєтського Союзу, в результаті якого Україна опинилась в катастрофічній економічній ситуації. З кінцем 1992 року стало очевидним, що Росія бажає відновити колишню

(Закінчення на стор. 3)

Х. В-Ф.

ЧИ НЕ СТАВ Р. НІКСОН ЖЕРТВОЮ ПОЛІТИЧНОЇ ГРИ?

На сторінках світової преси та в телевізійних і радіових коментарях останніми днями звучало досить часто і голосно ім'я колишнього президента ЗСА Ричарда Ніксона. З уваги на те, що колишній президент Р. Ніксон, відігравши головну ролю у всім відомій афері „Вотергейт", досьогодні уважається кольоритною постаттю, а притому також і тверезим політиком, то його потягнення завжди притягають увагу читача.

Виявляється, що 81-літній Р. Ніксон поїхав на відвідини до Москви. Вибираючись туди, він, чи радше його прибічники, перевірили чи теперішній Уряд президента Билла Клінтона не має ніяких застережень. Усе виявилося гаразд, застережень ніяких не було, навпаки — перед від'їздом Р. Ніксона до нього з Вашінґтону зателефонував президент Б. Клінтон. Розмова тривала 15 хвилин і, згідно з твердженнями добре поінформованих джерел, Президент не передавав конкретних доручень, але представив йому те, що найбільше турбує його, коли йдеться про дещо напружені стосунки з Росією та додав, що може поділитися цими турботами з президентом Єльцином. Крім того, довідавшись про заплановані зустрічі з опонентами Б. Єльцина, включно з такими, як Владімір Жириновський та колишній віцепрезидент Александер Руцкой, якого тільки звільнено з тюрми за участь у збройному спротиві у Москві в жовтні 1993 року, Б. Клінтон сказав, що такі зустрічі можуть бути „конструктивними".

Таке трактування справи цих зустрічей президентом Клінтоном щонайменше дивне. Виникає питання, чи не починають ЗСА сумніватися у політичних спроможностях Б. Єльцина та в той спосіб промощують дорогу в іншому напрямку. До того міркування можна б ще й додати, що президент Клінтон швидко публічно оборонив Р. Ніксона, після того, як Б. Єльцин скасував заплянованy з ним зустріч у Москві та не дозволив користуватися урядовим автом і служ бою особистої охорони. Від самого Р. Ніксона — жодної реакції, тільки його речник заявив, що Р. Ніксон здивований потягненням Б. Єльцина.

Чи справді Р. Ніксон, політик, колишній президент і державний муж світового маштабу, міг бути здивований реакцією Б. Єльцина із-за свого нетакту у Москві? Можна посумніватися. Залишається тільки припускати, що Уряд президента Б. Клінтона під натиском закидів про беззастережні виділювання фондів на допомогу Росії та підтримку політики Б. Єльцина починає міняти свою думку, використовуючи для того такі, на перший погляд, невинні заходи контактів з опозицією через „приватних" громадян.

З другої сторони, це тільки посилює критику і закиди теперішньому Урядові про нерішучість у закордонній політиці та брак будь-якої одностайности тієї ж політики. Одначе робити це тепер, коли Б. Єльцин і без того має великі внутрішні проблеми, з якими веде постійну боротьбу, не виглядає надто будуючо, зокрема, коли це приходить зі сторони одного із могутніх світу. Крім того, це тільки „вода на млин" усіх отих російських шовіністів, які кричать, що Єльцин зі своїми капіталістичними союзниками, яким у ніякому разі не можна довіряти, нищить Росію.

Цікавим і покищо без розв'язки залишається питання, яку ролю у всій тій політичній грі має Р. Ніксон? Бо досі ніколи не можна було його зарахувати до наївних політиків. Навпаки, Р. Ніксона завжди уважали виробленим політиком, який знав, куди прямує.

Петро Часто

ЖИТТЯ І СМЕРТЬ ЗВІЯДА ҐАМСАХУРДІЇ

II

Чому не українець, не білорус, не казах, а саме грузин? Що росіянином він не міг бути — самозрозуміло: навіть найрадикальніший на той час Андрій Сахаров обмежувався правами і свободами для людини, навіть у його загальнолюдському гуманізмові забракло остаточної глибини й остаточної мужности, і це дотепер залишається психологічним бар'єром для росіян. Вони готові „визволяти" світ, не усвідомлюючи, що самі ж ув'язнили його, не здаючи справи, що права і свободи для особи виказуються ще більшим лицемірством, коли в тих правах відмовляють цілим націям.

Отже, чому саме грузин? Тому що маленький народ — усіх грузинів нема й п'яти мільйонів — гостріше відчуває загрози своєму існуванню? Тому що нечисельна нація більш об'єднана внутрішньо, більш організована? Мабуть ні. Історія вже всяке бачила. Сходили з її сцени великі народи, як от перси, вавилоняни, так само „успішно" сходили й малі — згадаймо ідеально організовану Спарту. Не в кількості, значить, річ. Покладаюся тут на читача, котрий носить в серці Віру, незалежно від конфесії і навіть від релігії, у вищий сенс буття, в те, що лише той сенс визначає життєву потенцію і окремої особи, і окремої нації. Проте та Віра мусить мати за собою довгий шлях тяжких випробувань і по них засвітитися ще рівніше і несхитніше, не спалахуючи під нервовим вітром фанатизму і не гаснучи від холодного мороку сумнівів. Іншими словами — мусить зберегтися священний, містичний зв'язок між часами, між поколіннями.

Може й нема у світі такого етносу, якого ми, вглиблюючись в його історію, в духовну біографію, не могли б потрактувати як унікальний. Не конче в розумінні якогось там тріюмфального злету від таємничих праоснов. Перепливаючи, на своєму відтинку, ту саму Ріку Життя, кожен народ є запевнений — на рівні генетичного коду, себто інстинкту, інтуїції, самого способу світовідчування — своїми влaсними заповітами і, з огляду на цю постійну присутність „потойбережної" Правди, є самовідповідальний, сам собі слуга, сам собі пан і сам собі суддя. Не боятися труду збагнути ті заповіти, беззастережно їм довіритися — це значить пливти через темні води дійсности не навмання, а орієнтуючись на верхів'я течії — на ідеал. Хто, нехтуючи ним, пускається навпростець, того нестримна ріка зносить вниз, як безвольне сміття...

Грузини або, як вони себе називають, картвелі увійшли в коло національного самоусвідомлення вже з першими християнськими сторіччями і вповні можуть називатися апостольським народом. Як і українці. Щонайменше від другого сторіччя Грузія — виразно християнська нація, а в десятому, одинадцятому і дванадцятому картеліни, каґетини, гевсури, пшави, імретини, гурійці, аджарці, месхи, відчуваючи себе кровною родиною, витворили міцну державну цілісність, яка духовно і збройно розквітла за царювання славної Тамари. І тут, у злеті державотворення, Грузія разюче, мов дзеркальне відображення, нагадувала Київську Русь, де в таких самих муках самовідмови і самовіднайдення об'єднувалися чудь, словени, кривичі, поляни, дуліби, древляни, не розриваючи при цьому нитку генетичної спорідненості з „трипільським" пластом, з тим праукраїнським першоджерелом, що його сьогодні археологи трактують як колиску всієї індоевропейської культури. І впали обидві держави з однієї причини — монгольської навали.

Духовно-ментальні портрети грузина й українця цілком збігаються в найсуттєвіших ознаках — у глибокій релігійності, в пієтеті до землі, до природи, там і тут панує гідна подиву співочість, культ родини і матері. Та й зовнішні образи теж: в оспівувані українцями прикмети вроди — чорні брови, карі очі, тонкий стан природно вміщуються й грузини. І є безліч доказів, як давніх, так і новітніх, незмінному взаємному сантиментові між цими народами. На початку XIX сторіччя княжа грузинська родина, рятуючись від переслідувань, осідає на Полтавщині і згодом дає українській культурі знаменитого скульптора, автора відомих пам'ятників Іванові Котляревському і Тарасові Шевченкові — Івана Кавалерідзе. Молодий грузин Рауль Чілачава, закінчивши філологію в Київському університеті, пише вірші українською мовою. В Тбілісі щороку вчаться українські студенти, чимало з них душею прирослo до поезії і філософії катвелів. А хіба це не символ — духовною матір'ю українського політв'язня Валерія Марченка, хлопця кришталевої моральної чистоти, була грузинська християнка-політув'язнена Валентина Паілодзе? Ось ще що розповідає Петро Лаврів в лондонській „Українській думці" про своє перебування в караґандинському ҐУЛаґові: „... Нахабно поводилися тільки росіяни і зденаціоналізовані „русскоязичниє". Не забуду, як вони демонстративно сиділи під час співу табірним хором „Заповіту" на Шевченківському концерті. До них підійшли грузини і примусили їх встати. „Це — кавказький поет! Ви не визнаєте Кавказу?" — казали вони.

Україна любить і знає Шоту Руставелі, Важу Пшавелу, Ніколаза Бараташвілі. Грузія знає і любить українських співців і борців — Тарас Шевченко на грузинську перекладений до останнього рядка. На велич Кобзаря відгукується кожне грузинське покоління своїми найглибшими умами. Один з них — автор фундаментального дослідження „Українська Теміда" і окремої шевченкознавчої праці „Нескорений лицар" — найбільший грузинський письменник двадцятого сторіччя Константин Ґамсахурдія, батько Звіяда...

Закінчення буде.

Відбулися...

(Закінчення зі стор. 1)

Базюк подав перегляд фінансової господарки Округи, у висліді якої сальдо на кінець 1993 року виносило 3,150.60 дол. Він теж підкреслив, що за час 33-літньої праці як голова чи секретар 175-го Відділу УНС придбав сам 249 нових членів. Минулого року його обов'язки секретаря перебрала молода Олександра Серафин-Лаврин

Про працю їхніх відділів коротко звітували секретарі: д-р А. Слюсарчук, О. Марущак, Л. Лаврин, П. Залуга, В. Лещук і Р. Куропась. За Контрольну комісію звітувала її голова Ольга Марущак. Вона подякувала касирові Я. Базюкові за взірцеве ведення фінансів і секретареві Р. Лазарчукові за гарно ведену працю, та подала внесок на уділення абсолюторії уступаючій Управі, який прийнято одноголосно. У дискусії над звітами брали участь М. Дякун, З. Васількевич, Р. Куропась, Д. Кошиловський і П. Залуга.

Опісля голова Номінаційної комісії д-р А. Слюсарчук подав список пропонованих осіб до нової Управи. Ними є: д-р Олександер Серафин — голова, Ірина Прийма і Степан Віхар — заступники, у тому порядку, Роман Лазарчук — секретар, Ярослав Базюк — касир, Зенон Васількевич — референт української преси, д-р Атанас Слюсарчук і Юрій Руб — референти зв'язків з громадою, Осип Бігун і Роман Куропась — господарські референти, Петро Залуга і Дмитро Кошиловський — вільні члени. Перша заступниця І. Прийма стала координатором братської діяльности, а С. Віхар референтом англомовної преси. До Контрольної комісії пропоновано О. Марущак, Стеллу Федик і Йосифа Постоловського. Листу Номінаційної комісії прийнято одноголосно. Узгіднено, що якщо представники інших Відділів бажали б стати членами Управи, їх можна б кооптувати.

У відсутності представника Головного Уряду д-р Серафин подав деякі інформації з факсу, який одержав. На кінець 1993 року УНСоюз мав 63,853 членів, активних і з вигаслими грамотами, на загальну суму 148,773,000 дол. У „Свободі" і „Українському Тижневику" будуть подані пропоновані зміни до статуту на слідуючій Конвенції. Пригадав, щоби малочисельні відділи висилали спільного делегата на Конвенцію тому, що один делегат може репрезентувати найменше 75 членів. Голова інформував також, що головний предсідник Уляна Дячук, разом з іншими 22 представниками американських українців, взяла участь у конференції з президентом Биллом Клінтоном та представниками Уряду у Білому Домі. Темою конференції була краща співпраця Америки з Україною, яка також у великій мірі буде залежати від економічних реформ в Україні, особливо якщо ходить про фінансову допомогу Америки.

На 1994 рік заплановано відзначення бенкетом 100-ліття УНСоюзу і „Свободи" та ювілеї „Українського Тижневика" і „Веселки" у дні 22-го травня. Головним промовцем буде д-р Мирон Куропась і виступатиме ансамбль „Обереги", а може і ансамбль „Явір". Усі члени Управи Округи стали членами Ювілейного комітету. Заплянсвано також літню зустріч активу Округи на „Діброві", семінар для секретарів та поширення реклями про УНСоюз.

У внесках і запитах взяли участь Р. Лазарчук і В. Лещук. Д-р Серафин вкінці подякував присутнім за участь, закрив збори і попросив на перекуску.

Управа Округи УНСоюзу у Дітройті на 1994 рік (сидять зліва): д-р А. Слюсарчук, І. Прийма, д-р О. Серафин, Р. Лазарчук, Я. Базюк; (стоять, зліва): П. Залуга. О. Марущак, Д. Кошильовський, О. Бігун, Ю. Руб, С. Федик, Р. Куропась, В. Лещук, Й Постоловський.

Вісті...

(Закінчення зі стор. 2)

імперію під новою формою Хоч імперія є мертва, імперська ідеологія залишилася живою. Мрії про відбудову імперії не щезли. Економічне насильство супроти України є одним з засобів примусити її повернутися до колишнього Союзу. Доповідач сказав, що український Уряд мусить протидіяти російським намірам. Україна не є антиросійська, вона є антиімпер ська.

Накінець, амбасадор говорив про стосунки України зі західними державами. Допомога, на яку Україна розраховувала не здійснилася тому, що проблема ядерної зброї стояла на перешкоді. Доповідач обширно цитував опінію Збігнєва Бжезінського, колишнього дорадника Ради державної безпеки в уряді президента Картера, який писав про натиск західних держав, які пхали Україну в російські „обійми". За словами Бжезінського, Москва змальовувала Україну як небезпеку для західнього світу.

Доповідач згадав про візиту Президента України Кравчука у Вашингтоні, та про надію, що політика ЗСА супроти України буде на майбутнє позитивною.

* * *

Провід оттавського Товариства Українських Канадських Професіоналістів і Підприємців влаштував останньо цілу серію цікавих зустрічей, лекцій і доповідей. 10-го лютого ц. р. була лекція проф. Марка Павлишина з Австралії, 16-го лютого відбулася спеціяльна презентація д-ра Лаврентія Мисака, президента Канадської Академії Наук, на тему: „Наукова виміна між Канадою і Україною", а 23-го березня відбудеться семінар про канадську допомогу солідарности, з рамени Канадського Червоного Хреста, для країн Східньої Европи і держав колишнього Совєтського Союзу. В квітні Товариство Професіоналістів і Підприємців влаштовує моновиставу під заголовком: „Що знаю про жінок" у виконанні Галини Стефанової, актриси київського камерного театру-студії. Дохід від вистави буде використано для потреб дослідного центру політичних наук університету Києво-Могилянської Академії.

У неділю, 6-го березня ц. р., Віктор Батюк був головним промовцем на концерті в честь 180-ої річниці народження Тараса Шевченка. Концерт був влаштований оттавським відділом Конгресу Українців Канади. Крім амбасадора, на концерті виступали солісти Олександер Савченко і Лора Дзюбанюк, як також актриса Галина Степанова. Доповідь амбасадора Батюка була глибока змістом, патріотична, на високому літературному рівні і з оригінальним насвітленням важливости Шевченкової творчости. Цікавими були його завваги про зацікавлення Тарасом Шевченком в Індії і в Бенгалії. Виступ амбасадора Батюка позначився його не абияким літературними здібностями.

Менор влаштовує майстерню Лотус 1-2-3

Навчіться як пристосувати енергію Лотус 1-2-3 у комерційному плянуванні, вживаючи сполучну мікросистему Ай-Би-Ем у Менор Джуніор коледжі в Джонкінтавні, Па. Навчання включатиме виклади і практику. Лекції будуть у вівторки і середи, 12-го—20-го квітня, від год. 6-ої до 10-ої вечора. Оплата 175 дол. По додаткові інформації і реєстрацію слід телефонувати до Бюра постійної освіти Менор Джуніор коледжу на число (215) 884-2218.

Фундація уділяє стипендії

Фундація Українсько — Американського Центру уділяє стипендії до висоти 1,200 дол. студентам університетів та випускникам середніх шкіл, які є українського роду та мешканцями стейту Мишиґен.

Українські організації з осідком в мишиґенському стейті, які докажуть потребу фінансової допомоги, можуть також вносити прохання.

Стипендії призначує Рада довірених осіб, завданням якої є оцінити надіслані прохання. Реченець на прохання є 30-го червня 1994 року.

Формуляри аплікацій та додаткові інформації можна одержати, пишучи до: Ukrainian American Center Foundation 530 Oxford Ct., Rochester Hills, Mich. 48307; tel. (810) 852-1570.

Український Інститут Модерного Мистецтва

запрошує Вас на

зустріч із композитором

ІВАНОМ КАРАБИЦЕМ

в суботу, 26-го березня 1994 р. о 7-ій годині вечора

в приміщенні Інституту

Музичні твори маестра Карабиця будуть відтворені в записі на звуковій плівці.

Дискусія при каві і солодкому

2320 Вест Чикаго Авеню

Тел.: (312) 227-5522

Українська Вільна Академія Наук у ЗСА

разом з

Православним Сестрицтвом Катедри св. Володимира в

Ню Йорку

запрошує громадянство вшанувати письменницю

ДОКІЮ ГУМЕННУ

в II дев'яностий рік народження

в неділю, 20-го березня 1994 р. о 2-ій год. по пол. в приміщенні УВАН

Слово про ювілятку та її творчість виголосить **д-р НАТАЛІЯ ПАЗУНЯК**

АДРЕСА АКАДЕМІЇ:
206 West 100th Street
New York, NY 10025
Тел.: (212)222-1866

Управа Відділу ОУА „Самопоміч" в Ню Йорку

повідомляє своїх членів, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ВІДДІЛУ

відбудуться

в суботу, 26-го березня 1994 р. о год. 2-ій по пол. в домівці Товариства в Ню Йорку, Н. Й. при 98 Друга Авеню

ПРОГРАМА ЗБОРІВ:

Відкриття зборів, відчитання і прийняття протоколу останніх Зборів, звіти членів Управи, Контрольної Комісії і Товариського Суду, запити, дискусія і уділення абсолюторії, вибір нових керівних органів Відділу, плян праці і закриття.

• *Перекуска*

МИХАЙЛО ЮЗЕНІВ, *голова* — **мгр ЛЮБОМИР ГУМЕНЮК,** *секретар*

У Чикаго відбувся цікавий симпозіюм

Заслужені громадські діячі Чикаго (зліва): Катерина Баран, Степан Куропась та Анна Васильовська.
Фото П. Пундія

У суботу, 19-го лютого ц.р., в Чикаго проходив цілоденний симпозіюм-панель на тему: „Українці в Чикаго та Іллиної в минулому й сучасному". Організаторами цього цікавого почину була редакція Енциклопедії Української Діяспори разом із співспонзоруючими установами — Осередком НТШ в Чикаго, Українським Національним Музеєм та Філією Українського Католицького Університету. Симпозіюм складався з двох сесій, перед і післяполудневої.

Модератором першої сесії був д-р Дмитро Штогрин, професор Іллинойського університету в Шампейні, Урбана, бібліограф, науковий та суспільний діяч. На цій сесії було виголошено дві основні доповіді й виступило шість панелістів. Д-р Мирон Куропась у своїй доповіді англійською мовою подав ширше тло української іміграції до Америки, зокрема до Чикаго й Іллиною, де українській присутності минуло понад 100 років. Він розглянув окремі групи українського поселення, етапи розбудови їх громад, особливо церковних, та бурхливий період 1920—1930-их років суспільно-політичної активности й диференціяції. Д-р Василь Маркусь проаналізував розвиток суспільного життя української громади в Чикаго після прибуття т.зв. „нової іміграції" по Другій світовій війні. Він дуже цікаво представив зміни в цьому житті, позитивні та негативні, що їх принесла з собою поява майже десяти тисяч новоприбулих.

92-літня Катерина Баран, одна з найстарших діячок цього терену, говорила про свій вклад праці в управі Українського Братського Союзу від 1926 року і про розвиток та активність цієї установи за весь той довгий час. Д-р Роман Залуцький розповів про міжвоєнний період, так як його описав у листах до В. Липинського діяч і письменник того часу Осип Назарук. Цей цікавий, хоч дуже суб'єктивний опис чикагської громади тих часів висвітлив низку цікавих, ніде ще незадокументованих аспектів життя тієї громади.

Анна Васильовська згадала про довголітню свою працю на посту голови Батьківського комітету школи св. о. Миколая, а також про ту велику поміч і опіку, що її надавав Союз Українок Америки новоприбулим після Другої світової війни. Слово інж. Степана Куропаса, чи не найактивнішого чикагського сеньйора, заторкувало важливіші прояви діяльности таких організацій як Січ, Гетьманська Організація, ОДВУ, а перед усім Український Народний Союз та ЗУАДК, у проводі яких він працював впродовж багатьох років. Д-р Павло Пундій, історик та архівар української медичної професії, накреслив кілька дуже цікавих профілів наших перших лікарів у Чикаго.

По закінченні дообідньої сесії троє найстарших учасників — К. Баран, А. Васильовська та С. Куропась — були відзначені з рамени спонзоруючих установ грамотами заслужених громадських діячів.

Пообідньою сесією проводив д-р Богдан Рубчак, професор Іллинойського університету в Чикаго, відомий поет і визначний літературознавець, довголітній чикагівець. Мгр Наталія Чуба, вчителька, зупинилася на заснуванні та розвитку цілоденної школи св. о. Миколая. Директор Омелян Плешкевич накреслив історію каси „Самопоміч" від її скромних початків — одного столика в домі „Бесіди" — аж до сьогоднішньої багатомільйонної установи. Мгр Іванна Горчинська говорила про розвиток церковного життя після прибуття нової іміграції, про газету „Нова Зоря", що виходить безперервно вже 30 років, головним редактором якої вона є, а також про „Пласт". Як довголітня пластова виховниця, підкреслила той факт, що велика кількість теперішніх активних громадян молодшого віку — це колишні пластуни. Мгр Орест Городиський придiлив увагу початкам заснування в Чикаго першої в Америці Станиці Братства Дивізійників, основоположником якого він був і яке згодом поширилося на інші міста Америки. Він розповів також про заснування Українського Національного Музею в Чикаго, інституції, яка по сьогодні повністю виправдала своє існування й знаходиться тепер перед вселенням до новонабутого кращого будинку.

Інж. Олексій Коновал розповів про свою працю в ОДУМ, у проводі УРДП та у Фундації І. Багряного, яка є власником газети „Українські Вісті". Згадав про непотрібні поділи серед громади на східняків і галичан, на „кращих" і „гірших" патріотів, на „ультраправих" і „совєтофілів", що негативно відбилося на вислідах нашої суспільної праці. Велика активність, що проявлялася й надалі проявляється в середовищі Організацій Визвольного Фронту, знайшла вислів у виступі інж. Степана Голяша, сотника УПА. Особливо багато уваги прелегент присвятив розвиткові та праці СУМ в самому Чикаго, а також у передмісьських осередках. Проф. Мирослав Семчишин говорив про свою журналістичну діяльність, зокрема про участь у редагуванні „Українського Життя", незалежного часопису, що виходив упродовж багатьох років у Чикаго.

Автобіографічні дані, що ними панелісти переплітали свої презентації, оживляли їх і витворювали неформальну теплу атмосферу.

Після сесій був час на запити та коментарі публіки. Присутні подавали цікаві доповнення та висловлювали побажання щодо майбутніх подібних зустрічей. Симпозіюм та інші пляни проєкту вивчення української діяспори в Чикаго та околиці, як, наприклад, видання довідника на цю тему, частково фінансувала Іллинойська Рада Гуманітарних Наук. В половині квітня відбудеться другий симпозіюм під егідою Енциклопедії Української Діяспори, що розгляне сучасний стан з поглядом у майбутнє, під назвою „Українці в Чикаго на порозі XXI століття: вікно у майбутнє".

Оксана Роздольська

Здійснилося друге видання книжки В. Целевича

Минулого року у Вінниці, Україна, появилося 111-сторінкове і 500 тиражне видання книжки редактора-публіциста, автора безлічі ідеологічних і теоретичних статтей, за професією судді, Володимира Целевича п.з. „Нарід, нація, держави".

Зараз на початку книжки читаємо пояснення від редакції, що ця праця політика і культурного діяча 1920—30-их років В. Целевича приходить знову до читачів після 60-ох років без ніяких змін чи доповнень. А в дальшому цієї замітки ще поширена інформація цими словами: „Перша частина книжки написана на високому теоретичному рівні. З неї можуть скористати юристи, політологи, філософи, народознавці. Не втратила своєї державно-будівничої сутности і друга частина, для якої автор нагромадив значний практичний матеріял, талановито узагальнив його.

Найкраще ілюструє це в листі до редакції „Свободи" д-р Богдан Целевич. Він пише: „Ця праця написана 1934 року у Львові була малознана у діяспорі, а заборонена за підсовєтських часів в Україні. Мені вдалося її віднайти в попередньо тайних архівах у Львові. Разом із д-ром філології Володимиром Качканом, професором Київського Університету, ми перевидали цю працю. Д-р Качкан рівнож опрацював вступне слово з короткою критикою твору, насвітленням тогочасної доби і біографічними даними про автора. Тема праці 'Нарід, нація, держава' — припускаю, є актуальною у наші часи — дійсно 'Сизифових трудів' у будові держави. Вона рівно ж кидає світло на 20-ті і 30-ті роки цього століття на наших землях — доби, яка без сумніву, потребує глибшого і об'єктивного дослідження".

Книжку цю можна набути, звернувшись на адресу: Dr. B. Celewycz, 7435 W. 153., Orland Park, Ill. 60462-4389.

В ЧЕТВЕРТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ
смерти нашого найдорожчого і незабутнього
МУЖА, БАТЬКА І ДІДА

бл. п.

ЯРОСЛАВА НАЗАРКЕВИЧА

відправиться заупокійна

СЛУЖБА БОЖА

дня 27-го квітня 1994 р. о год. 9:30 ранку в церкві Успення Пречистої Діви Марії 57 Court, Маямі, Фльорида

дружина — ТОСЯ з родиною

У СОРОКОВУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ
у Вічність нашого найдорожчого
МУЖА І БАТЬКА

о. КАНОНІКА ТЕОФІЛЯ КАЛИНИЧА

кол. учасника визвольних змагань — Пропаґандивного Відділу УГА, абсольвента права і політичних наук у Львові, студента богословії у Відні та Перемишлі, катихита Української Жіночої Гімназії в Перемишлі, місто-декана Лежайського Деканату, пароха Тарнавки, повіт Ряшів, на еміграції душпастиря у Відні, пароха переселенчого табору у Віллях, Австрія, в кінці душпастиря в Мінеаполісі, Міннесота

будуть відправлені поминальні

СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

в українській католицькій церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку, та Соборі св. Софії в Римі.

Вшановуючи постать нашого незабутнього, складаємо 100 дол. на Фонд Українського Музею в Ню Йорку, а колишніх його парохіян, учнів та знайомих просимо помянути покійного „не злим, тихим словом" і теплою молитвою, бо він на усіх становищах його плодовитого життя, палко закликав вірних любови до Бога і Батьківщини.

вдова — ІВАННА і
син — ЛЮБОМИР

В глибокому смутку повідомляємо друзів і знайомих, що 12-го березня 1994 р. упокоїлася в Бозі наша найдорожча ДРУЖИНА, ДОНЬКА І СЕСТРА

бл. п.

МАРІЯ КОГУТ ЛЕВІ

ПАРАСТАС 16-го березня 1994 р. о годині 7:00 вечора в похоронному заведенні Насевичів при 100 E. Tabor Rd., Phila., Pa.

ПОХОРОННІ обряди почнуться Панахидою в 9:00 годині ранку в похоронному заведенні. Заупокійна св. Літургія в 10:00 год. ранку в церкві Христа Царя.

Тлінні останки будуть поховані на цвинтарі св. Марії.

Горем прибиті:

чоловік — ПАВЛО ЛЕВІ
мати — ВІРА КОГУТ
батько — МИКОЛА КОГУТ
сестра — ІРИНА КОГУТ-ІЛЬЧИШИН з чоловіком МИКОЛОЮ і дітьми НАТАЛКОЮ І МИКОЛОЮ
тета — КАТЕРИНА МУЗИКА з чоловіком ІВАНОМ
кузини — СТЕФАН та СОФІЯ КОГУТ
і дальша родина в Україні.

У НЮ ГЕМПШИР стейтова асамблея знову відкинула голосами 183 до 164 законопроєкт про введення свята Мартіна Лютера Кінга. Це вже дев'ятий раз спроба оголосити день М. Л. Кінга була відкинена, що робить цей стейт єдиним в країні, який не має дня для вшанування вбитого борця за громадські права негрів у ЗСА.

Українці в Кензаському університеті

Проф. Ю. Мельникович (другий зліва) зі своїми американськими співробітниками (двоє праворуч) та науковцями з України, що працюють у Кензаському університеті.

Про пожвавлення наукових зв'язків з Україною свідчить сьогоднішнє й очікуване перебування українців у Кензаському університеті. Тепер у відділі Слов'янських наук у Лоренс, Кен., працює троє вчених зі Львова філологи й економіст за фахом, що відвідали Кензаський університет згідно з програмою, підтримуваною офіційними колами.

Незабаром до Лоренс прибуть ще вісім українців зі Львівського Університету ім. Івана Франка, які працюватимуть у галузі суспільних наук. Ця подія, яка має спричинитися завдяки Ґрентові в сумі 86,500 дол., що отримав Кензаський університет від Американської інформаційної Агенції внаслідок зусиль університетського бюра міжнародних досліджень та департаменту публічної адміністрації, безумовно сприятиме більш реалістичній оцінці американцями політичних подій і економічної ситуації в Україні. З іншого боку, вчені в Україні дістануть можливість зблизька побачити наукові потенціяли відповідних відділів і зможуть проникнути духом, що панує в них, щоб дещо порівняти зі своїм сьогоднішнім станом справ у цих галузях. Підбір українців допоможе здійснити Пол Д'Анієрі, асистент-професор суспільних наук та досліджень Росії та Східньої Европи, що відвідає Львівський університет за програмою Фулбрайта про обмін науковцями.

Ще один — неформальний шлях включення науковців з України через запрошення до тимчасової праці в дослідницькій ляборатоpії на Ґрентові наукові теми привів до Кензаського університету шістьох українців з київських наукових установ біологічного профілю Академії Наук України. Чотири з них завдячують своє перебування тут науковій і громадській активності професора Кензаського університету Юрія Мельниковича.

Людина щирої душі і широких поглядів, що вболіває за долю України, й зокрема української біологічної науки, яка, на жаль, перебуває у жалюгідному стані через нестачу фондів не тільки що на реактиви й обладнання, а й на опалення й освітлення ляборатоpних приміщень, проф. Мельникович опікується долею українських науковців. То не є тільки професійна підтримка, надання можливостей працювати за фахом на ґрентовій темі в прекрасно обладнаній ляборатоpії клітинної біології, то є ще створення певної духової атмосфери, що спонукує людину позбутися відчуття безпорадности й власної непотрібности як фахівця, що всі ми придбали на своїй знедоленій батьківщині.

Багато свого часу й надхнення присвячує співвітчизникам і дружина д-ра Ю. Мельниковича, Оксана, зворушливо подбавши про все необхідне для початку нового життя, аж до побутових дрібниць, й терпляче прилучаючись до розв'язки різних проблем, що виникають у кожного в періоді призвичаєння до умов американського життя.

Неабияку підтримку відчуваємо й від родини Гузарів — американців українського походження, які допомагають у справах житла та транспорту. Складаємо за те велику сердечну подяку.

Які ж вони є — наші співвітчизники українці в Америці? Чи вони такі самі як ми, чи вони дістали зовсім інші якості, дещо втративши з того, що притаманне нам?

Так, вони українці, але вони інакші. Їхня свідомість формувалася в умовах іншої політичної системи без ідеологічного тиску. Прекрасно орієнтуючись в українській і загальноевропейській культурі, зберігши притаманні українській інтелігенції м'якість й слов'янський романтизм, вони хотіли б бачити Україну міцною незалежною державою не тільки з її етнічними вартостями, але й з високо розвиненою духовою культурою. Вони сприймають світ очима західніх демократів і, на жаль, це не може причинитись до усвідомлення ними стану справ в Україні. Живлячись відомостями, що найбільше потрапляють у пресу від перебуваючих тут громадських діячів, які роблять собі політичну кар'єру в Україні, вони з нетерпінням очікують дальших позитивних зрушень після проголошення державної незалежности й не можуть уявити собі буденні колізії нашого сьогодення.

Основна маса державної верхівки, яку становлять колишні партійні, сов'єтські й громадські керівники, дбають чи не найперше про власні кишені, йдучи „в одній тій самій упряжі", мовчазно підтримуючи відсутність суттєвих економічних реформ. Кращі з новонароджуваних підприємців, засновники малих виробничих підприємств, яким заважає працювати існуюча система оподаткування, що впроваджує часті зміни законів, датуючи їх числами дво-тримісячної давности, надто далекі від того, щоб працювати на потреби держави, що не вміє шанувати власних законів. Інтелігенція, частина якої ще й досі залякана постановами бюра горкомів і обкомів партії про політичну неблагонадійність і пам'ятає суворі часи репресій своїх родин, не спроможна створити істотну опозицію. Найбільш спритний її прошарок, вибравши балаканину як спосіб самоствердження, здебільшого дбає про вдале влаштування себе й родичів на ниві громадської діяльности, особливо привабливої у міжнародних справах, де тебе запрошують, ще й вшановують. Загальна маса працюючого населення зазнала такого зубожіння, що думає тільки про те, як вижити.

Хіба все це не підриває самого існування держави? В Україні тепер не тільки глибока політична й економічна криза, криза у свідості людей.

Ідеологічний тягар, що накопичувався роками, формуючи пощерблений світогляд і сприяючи розвиткові понівеченої системи, неможливо враз подолати. Для цього потрібна копітка робота, потрібен час, потрібні нові умови, нові люди.

Про це повинні знати наші співвітчизники в Америці.

Проф. Юліана Холодова

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ

ВИПАДКОВІ ЗУСТРІЧІ

Поезії двох еміграційних авторів — Богдана Нижанківського (1901—1986) та Зої Когут (нар. 1925) стали предметом двох окремо влаштованих читань Любарта Ліщинського.

12-го листопада 1993 року в Науковому Товаристві ім. Шевченка в Ню Йорку спільними заходами Літературно-Мистецького Клюбу та Спілки Українських Мистців Америки було проведено пропам'ятні читання, присвячені творчості Б. Нижанківського, автора прозових творів, а також віршів іронічного та сатиричного спрямування, які він писав під псевдонімом „Бабай".

Вечір під назвою „Чотири криниці" представляли Ольга Кузьмович, Лідія Крушельницька (читала текст Уляни Любович) та Л. Ліщинський.

Зоя Когут. Рис. ЕКо.

Читання вибраних поезій зі збірки Зої Когут під назвою „Кучерявий дим" було проведено на щорічній просфорі 64-го Відділу Союзу Українок Америки. Цей традиційний захід відбувся 15-го січня у домівці СУА в Ню Йорку.

Л. Ліщинський, як уродженець Львова, має особливий підхід до творів Нижанківського.

Підходячи до творів, які своєрідно резонують в його свідомості, з властивим йому романтично-сентиментальним темпераментом, Л. Ліщинський жадібно поринає у такий жаданий і знаний для нього світ. Світ, який він досі сам шукав, світ, що має „незатертий смак його рідного міста".

Він наче розділяє спільне причастя з автором, який вловив душу їхнього спільного рідного міста, викликаючи образи і особливості Львова міжвоєнної доби, міста живої, багатої і різнобарвної культурної традиції, змальовуючи міське і, зокрема, вуличне життя та його культуру.

Ліщинський бачить у Нижанківському справжнього львів'янина, а не, скажімо, просто „мешканця Львова", людину з відчуттям стилю, фасону, шику і гумору, властивих вимираючій расі, якостей, які Нижанківський зберіг як невід'ємну частку свого єства і які допомогли йому перейти випробування свого скитальського життя.

Читаючи поезії Нижанківського, Л. Ліщинський зосередився на творах про старий Львів, творах, що є виразниками споминів і мрій, на поезіях, в яких пригадуються особисті переживання з поетової юности та дитинства, а також на його сатиричних віршах про еміґрантське життя. Своїм вільноплинним читанням Ліщинський дав тонку і захоплюючу інтерпретацію. Його виконання передавало нюанси легкости, елеґантности і витонченої простоти (що відповідало, треба визнати, образу самого Нижанківського).

Твори, які виконувалися у формі монтажу, були вибрані зі збірок „Щедрість" (1947), „Вагота" (1953), „Вірші іронічні, сатиричні і комічні" (1959), „Карузеля віршів" (1976) та „Марципани і витребеньки" (1983).

Випадкове знайомство Ліщинського під час перебуванням за кордоном з творами письменників, які мають з ним особливу співзвучність, свідчить наскільки близькі і зрозумілі вони для львів'янина молодшого, середнього покоління.

Особливе враження їхня творчість (так звані „звичайні вірші" Нижанківського та „поганенькі вірші" Зої Когут) справляє завдяки властивій для неї невимушености стилю, відвертости і непідробности (автентичности), що також робить їх доступними для широкого кола читачів.

Богдан Нижанківський („Бабай"). Рис. ЕКо

В остаточному підсумку і незважаючи на те, що вони не підпадають під сучасну естетику, найкращі з їхніх творів зберігають свою актуальність, а відтак можуть бути повторно відкритими в себе на батьківщині.

Нижанківському, який емігрував до Дітройту, не судилося повернутися до рідного міста. У 1955 році він розпочав фантасмагоричну подорож по Львову у формі спогадів-снів головного персонажа його шедевру в прозі під назвою „Я вернувся до мого міста". Незабаром в Україні мають опублікувати під редакцією Богдана Рубчака збірку прози Нижанківського під назвою „Рішальні зустрічі".

Зоя Когут з Мельбурну, Австралія (народилася в Сумах, Україна), повернулася в Україну з „відвідинами" у 1992 році. Того ж таки року у Полтаві під редакцією Уляни Любович була перевидана її збірка поезій „Культурні арабески". У 1993 році її поезії з'явилися в короткій добірці в журналі Спілки письменників України „Дзвін".

Як автори іронічних і сатиричних віршів, Нижанківський та Когут мають між собою багато спільного. Їхні твори співмірні з одного боку тим, що Остап Тарнавський влучно означив „іронічними спостереженнями, поєднаними із глибокими ліричними переживаннями" (ліризм роздумів-пошуків), а з іншого боку, їхнім гострим сприйняттям і сатиричним відображенням суспільних і політичних аспектів еміґрантського життя, в якому сатира часто переростає в ґротеск і карикатуру.

Стрижневою особливістю творчости обох письменників є взаємодія теперішнього з минулим.

В обох можна знайти натяки на конфлікти сьогоднішнього життя, на які нерідко накладає відбиток минуле і які знаходять свій вираз у формі гострої туги за втраченим чи недосяжним, туги, яка ще більше поглиблюється відчуттям метафізичної самотности.

Втрата батьківщини, а внаслідок цього поневіряння дорогами скитальця та втома скитальщини постають ключовими елементами світовідчуття поетів і складають провідний ляйтмотив їх творів.

В остаточному підсумку, їхня творчість — це намагання відзискати-відтворити те, що в них на душі.

Як сказав М. Ліщинський, говорячи про Нижанківського, „... а він собі писав і носив у кишені 'вічний квиток до Львова', який може уневажнити лиш кондуктор-смерть".

Іва

ВІДІЙШЛИ ● ВІД НАС ●

ЯРОСЛАВА ОЛЕСНИЦЬКА член УНС Відд. 27-го Т-ва „Орлик" в Нюарку, Н.Дж. померла 29-го вересня 1993 року на 70-му році життя. Членом УНС стала 1960 року. Залишила у смутку мужа Остапа, синів Нестора, Тараса, Любодара та Мирона з дружинами, та шістьох внуків. Також сестер Миросю Богач, Евгенію Ратич та Любу Лапичак-Лесько з мужем Михайлом. Похорон відбувся 2-го жовтня 1993 року на цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Їй Пам'ять!

Роман Лапичак, секр.

ЯКІВ ЛИЗУН член УНС Відд. 458-го Т-ва ім. С. Петлюри в Гамільтоні, Онт. помер 7 листопада 1992 р. на 93-му році життя. Нар. 1900 року у Ферлиївці, Україна. Членом УНС став 1959 року. Залишив у смутку дружину Евфрозину, сина Миколу, дочок Марію, Ольгу й Ірину. 14 внуків і 13 правнуків. Похорон відбувся 10-го листопада 1992 року на цвинтарі Вудленд в Кіченер, Онт. Канада.

Вічна Йому Пам'ять!

П. Тимків, секр.

✻ ПРАЦЯ ✻

✻ РОЗШУКИ ✻

Дмитро Мурин
з Криму розшукує брата Івана, або його дітей. Розійшлися як були малі коло сиротинського дому. Дмитро дуже просить відізватися на адресу:
Maria Myzak
8 Davis St.
Whitehall, N.Y. 12887

✻ FUNERAL DIRECTORS ✻